

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»**

**МАТЕРІАЛИ
I Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДИСКУРСОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ»**

**до 125-річчя
Національного університету «Запорізька політехніка»**

21 листопада 2025 р.

**Запоріжжя
2025**

КУЛІЧЕНКО-ЧУГІНА А. К. Роль англійської як мови викладання у підготовці студентів-іноземних громадян медичних університетів України	394
ЛЮШИНСЬКА Г. В. Актуальні питання викладання іноземної мови в немовних ЗВО	399
МЕЛЬНИК Л. В. Цифрова трансформація мовної освіти: роль штучного інтелекту у навчанні іноземних мов	403
СОЛЯНЕНКО О. Л. Особливості вдосконалення комунікативних навичок у студентів ЗВО	408
ТРЕГУБ С. Є. Методи контролю перевірки знань з іноземної мови в медичних вишах	410
ХАВКІНА О. М. Рефлексивні практики як засіб розвитку мета когнітивної компетентності в процесі навчання англійської мови	414
ХАРИТОНОВА О. О. Використання кіно у формуванні мовленнєвих компетенцій у процесі вивчення французької мови	416
ЯРІЗ Є. М., ЯРІЗ Н. О. Використання комп'ютерних технологій при проведенні рубіжного контролю у процесі вивчення іноземної мови в умовах дистанційного навчання	420
BEZİRCİLİOĞLU S. Technical English Course as a Tool to Raise Awareness about the Sustainable Development Goals (SDGs)	423
CAFFALL M., GOODIEL K., MUELLER A. International Connections and Communication between University Students	425
HALYTSKA O. Implementierung von DLL 4 in der Ausbildung angehender DaF-Lehrkräfte an der Nationalen Lesja-Ukrajinka-Universität Wolhynien	427
KUMAR D. Topical Issues of Teaching Methodology in the 21st Century: A Critical Overview	431
KUSHCH E. From Prestige to Participation: How English Became Everyone's Language	433
KUSHCH E., DANYLOVA O. English e-Learning Vocabulary: Origins and Evolution	435
KUSHCH E., HERASEMCHUK K. Tech-Driven Growth of English Scientific Vocabulary	437
KUSHCH E., KHOLOSTA O. Variability of English Educational Vocabulary in the United States	440
KUSHCH E., KLYMENKO M. Thematic Groups of the English e-Learning Vocabulary	442
LAZEBNA N. Multilingual Project-Based Learning: A Transcultural Framework for Foreign Language Teacher Education in Hybrid Setting	444
LEBED Yu. Features of Conducting English Language Test Control	446

компетентності іноземною мовою, що, у свою чергу, сприяє саморозвитку та самовдосконаленню студентів ЗВО.

Література

1. Литвиненко Н. П., Сергієнко Т. В. Формування комунікативних навичок у контексті фахової підготовки майбутніх лікарів. *Ukrainian Scientific Medical Youth Journal*. 2022. Suppl., № 2. С. 33–34. URL : <https://doi.org/10.32345/USMYJ.SUPPLEMENT.4.2022>.

УДК 378.091.26:81'243:[378.09:61]

**Трегуб С. Є.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов,
Запорізький медико-фармацевтичний університет**

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В МЕДИЧНИХ ВИШАХ

У сучасних умовах інтеграції української медичної освіти до європейського освітнього простору якість підготовки майбутніх фахівців медицини є одним із головних критеріїв ефективності освітнього процесу. Володіння іноземною мовою, особливо англійською, є необхідною складовою професійної компетентності лікаря, що забезпечує доступ до міжнародних наукових джерел, комунікацію з колегами з інших країн і участь у міжнародних конференціях [2, с. 42]. Інтеграція України в Європейську спільноту ставить питання вивчення іноземної мови на якісно новий рівень. Важливою складовою частиною системи навчання іноземній мові є контроль. Сучасний підхід до навчання іноземної мови вимагає створення такої системи контролю та самоконтролю, особливо зараз в умовах воєнного стану, яка б забезпечила здатність фіксувати динаміку формування іншомовної комунікативної компетенції студентів медичних виш, під якою розуміють здатність до міжкультурного іншомовного спілкування. Складовим компонентом комунікативної компетенції студентів є лексико-граматична компетенція, без набуття та вдосконалення якої якісне та повноцінне спілкування неможливе.

Ефективність навчального процесу значною мірою залежить від системи контролю знань, яка виконує не лише оцінювальну, а й навчальну, розвивальну та мотиваційну функції. Контроль знань з іноземної мови у медичних вишах має свої особливості, пов'язані з необхідністю поєднання мовної та професійної компетентності

студентів. Традиційні методи контролю (усні опитування, письмові роботи, переклади) не завжди відповідають сучасним вимогам комунікативного підходу, тому потребують удосконалення [3, с. 78].

Метою дослідження є проаналізувати основні методи контролю знань студентів з іноземної мови у медичних закладах вищої світі (ЗВО) та визначити їх ефективність у формуванні професійно-орієнтованої іншомовної компетентності. Основні завдання: визначити роль контролю знань у процесі вивчення іноземної мови; охарактеризувати основні види контролю; розкрити переваги інноваційних форм перевірки знань у медичному середовищі.

Проблема контролю й оцінювання знань студентів при вивченні іноземної мови у медичних закладах вищої освіти є предметом уваги багатьох вітчизняних і зарубіжних дослідників. Зокрема, питання педагогічного контролю, його функцій і принципів детально розглядали О. Д. Дичківська, яка підкреслює важливість інноваційних підходів до оцінювання навчальних досягнень. Психолого-педагогічні аспекти контролю знань у вищій школі досліджували О. І. Пометун та Л. С. Пироженко, які наголошують на необхідності формувального оцінювання як засобу розвитку комунікативних умінь студентів. Методичні особливості контролю рівня володіння іноземною мовою у майбутніх медиків розглядали С. Ю. Ніколаєва, Н. Ф. Бориско, Т. Є. Іванишин, які відзначають, що ефективність перевірки знань значно підвищується при використанні інтерактивних методів та цифрових освітніх технологій. В умовах дистанційного навчання дуже гарно себе зарекомендував тестовий метод контролю знань, який бере свій початок із початку ХХ століття, коли американські педагоги й психологи, зокрема Е. Торндайк та А. Біне, почали застосовувати стандартизовані завдання для вимірювання інтелектуальних здібностей студентів. У середині ХХ століття ідеї об'єктивного оцінювання знань поширилися в Європі та стали базою для розроблення мовних тестів у системі викладання іноземних мов. Значний внесок у становлення теорії тестування зробили зарубіжні вчені Дж. Хітон, А. Хьюс, Л. Бечман і Ч. Олдерсон, які визначили основні критерії валідності, надійності та автентичності тестів. В українській педагогічній науці тестовий контроль активно досліджували С. Ю. Ніколаєва, О. В. Тарнопольський, Н. Ф. Бориско, які адаптували методику створення тестових завдань до умов професійно-орієнтованого навчання іноземних мов.

У сучасних медичних вишах тестування розглядається як ефективний інструмент діагностики знань студентів, що забезпечує об'єктивність, порівнюваність результатів і швидкість перевірки, а також сприяє формуванню професійної іншомовної компетентності

майбутніх лікарів [2, с. 25; 3, с. 88]. Контроль знань поділяється на поточний, проміжний і підсумковий. Поточний контроль передбачає систематичне оцінювання на кожному занятті за допомогою тестів, усних відповідей, виконання ситуативних діалогів і професійних комунікативних завдань [1, с. 115]. Проміжний контроль проводиться у формі контрольних робіт змістових розділів, що включають завдання з читання, аудіювання, письма та говоріння. Особливе значення у медичних вишах має практична спрямованість завдань: студенти-медики перекладають професійні адаптовані тексти, складають анамнез хвороби пацієнта іноземною мовою, презентують перекази за певними тематичними розділами. У підсумковому контролі широко застосовується метод тестування, який дозволяє об'єктивно оцінити рівень знань великої кількості студентів. Ефективними є такі форми, як комп'ютерне тестування, онлайн-контроль через платформи Teams, Moodle чи Google Classroom, що дають змогу автоматизувати процес оцінювання та підвищити мотивацію студентів [2, с. 48]. До сучасних інноваційних методів контролю належать портфоліо, проектна робота, веб-квести, кейсові завдання, квізи які поєднують оцінку знань і розвиток творчого та критичного мислення. Такі підходи дають змогу не лише перевірити знання студентів, а й розвинути навички міжкультурної комунікації, критичного мислення та самостійності у навчанні [3, с. 82].

В умовах воєнного стану актуальним стає дистанційний контроль, який здійснюється через відеоконференції (Teams, Zoom, Google Meet), онлайн-тести, віртуальні симуляції. Це дозволяє зберігати безперервність освітнього процесу, забезпечуючи академічну доброчесність і зручність для студентів-медиків, які можуть перебувати в різних регіонах країни [1, с. 118]. Контроль знань з іноземної мови у медичних вишах має бути системним, багатофункціональним і орієнтованим на формування професійної комунікативної компетентності. Оптимальним є поєднання традиційних і сучасних технологій контролю, що забезпечує об'єктивність оцінювання, підвищує мотивацію студентів і сприяє підготовці конкурентоспроможного фахівця у галузі медицини.

У медичних вишах для контролю знань з іноземної мови використовують різні види та методи. Зупинимось на цьому матеріалі більш детально. Базовий вид контролю – діагностичний контроль, проводиться на початку семестру або перед вивченням нової теми для визначення загального рівня знань студентів-медиків та планування подальшої роботи. Мета діагностичного контролю – це, насамперед, виявити рівень підготовки студентів-медиків перед початком вивчення

теми або курсу. Поточний контроль, як правило, оцінює знання та навички студентів, отримані протягом вивчення предмету, включає часті перевірки засвоєного матеріалу. Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення відповідної теми або розділу, оцінюючи повне засвоєння матеріалу та формування комунікативної компетенції студентів. Поточний та підсумковий контроль, оцінює засвоєння іноземної мови через тести, усні виступи, відповіді на питання, письмові роботи та комунікативні завдання. Важливо використовувати комунікативні методи та взаємодію між викладачем і студентами для формування мовних навичок та компетенцій, що є ключовим у медичній сфері для роботи з іноземними колегами та джерелами. Щодо методів та форм контролю засвоєння іншомовного матеріалу ми відносимо перш за все: усні виступи та дискусії, які дають можливість оцінити навички вільного говоріння студентів-медиків; використання лексики та граматики в реальних ситуаціях; письмові роботи (есе, реферати, переклади, що дозволяють перевірити граматичну точність, словниковий запас та вміння структурувати текст); тестування, яке використовується для перевірки знань граматики, лексики та розуміння прочитаної фахової інформації медичного профілю; комунікативні завдання, де студенти виконують практичні завдання, які імітують реальні ситуації спілкування, наприклад, розігрують діалоги, проводять презентації, обговорюють медичні теми іноземною мовою; перевірка навичок слухання, яка оцінює розуміння іншомовного мовлення через прослуховування аудіоматеріалів (цікаві ролики за фахом) та виконання завдань за прослуханим матеріалом.

Щодо принципів контролю, ми виокремлюємо: комунікативний, діагностичний, наочний, системний та послідовний принципи. Головною метою комунікативного принципу – формування здатності спілкуватися іноземною мовою в професійній сфері. Діагностичність має не лише оцінювати, з нашої точки зору, а й надавати інформацію про прогалини у знаннях здобувачів для їх подальшого усунення. Наочність допомагає забезпечити чуттєве сприймання іншомовного оточення та використання візуальних матеріалів для кращого засвоєння. Системність та послідовність проведення контролю на всіх етапах навчання іноземній мові дозволяє поступово нарощувати складності завдань.

Отже, у сучасних умовах реформування та євроінтеграції системи вищої медичної освіти в Україні особливого значення набуває ефективна організація контролю знань з іноземної мови. Контроль виступає не лише засобом оцінювання навчальних досягнень, а й

важливим елементом навчального процесу, який сприяє розвитку комунікативних, аналітичних і професійних умінь студентів-медиків. У поєднанні традиційних методів (усне опитування, письмові роботи, переклади) та сучасних технологій (тестування, електронні платформи, інтерактивні кейси, веб-квести) створюється комплексна система, що забезпечує об'єктивність, гнучкість і результативність перевірки знань. В умовах воєнного стану особливої актуальності набувають дистанційні та цифрові форми контролю, які дозволяють підтримувати безперервність освітнього процесу та забезпечують рівний доступ студентів до навчання незалежно від їхнього місця перебування. Ефективність методів контролю визначається не лише якістю завдань, а й педагогічною майстерністю викладача, який має забезпечити мотиваційний, розвивальний і формувальний характер оцінювання. Перспективним напрямом подальших досліджень є розроблення уніфікованих критеріїв оцінювання іншомовної компетентності студентів-медиків та впровадження автоматизованих систем моніторингу результатів навчання, що сприятиме підвищенню якості іншомовної підготовки майбутніх фахівців у галузі медицини.

Література

1. Бондар Л. В. Методика викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. К. : Академія, 2019. 156 с.
2. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. К. : ДІА, 2018. 82 с.
3. Пономарів О. Д. Культура слова: мовно-стилістичні поради. [2-ге вид., стер.]. К. : Либідь, 2001. 240 с.

УДК 811.111:378.147:37.015.3

Хавкіна О. М.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
Національний університет «Запорізька політехніка»

РЕФЛЕКСИВНІ ПРАКТИКИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МЕТАКОГНІТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сучасна парадигма іншомовної освіти орієнтує викладача не лише на передавання знань, але й на створення умов для розвитку уміння студента самостійно організовувати власну навчальну діяльність, контролювати її перебіг і результативність. У межах компетентнісного